

Finansdepartementet
Finansministern

Nordiska rådet
Ved Stranden 18
1061 Köpenhamn
Danmark

Svar på fråga E 9/2018 om förstärkta gemensamma nordiska åtgärder mot skatteparadis, skattebedrägeri, skatteplanering och skadlig skattekonkurrens

Partigruppen Nordisk grön vänster i Nordiska rådet har ställt följande frågor till de nordiska regeringarna:

- Hvilke tiltag er blevet gjort for at betydeligt forstærke deres fælles foranstaltninger og eventuelt etablere nye til modarbejdelse af skattely med henblik på deres udslettelse?
- Hvilke tiltag er blevet gjort for at indtage en lederrolle i den internationale kamp mod skattely, for eksempel indenfor OECD, EU og FN og mobilisere de aktuelle internationale aktører på dette område?
- Hvilke tiltag er blevet gjort for at overveje at definere oprettelse og drift af holdingselskaber i skattely som økonomisk kriminalitet og indføre straffebe-stemmelser i henhold til dette?
- Hvilke tiltag er blevet gjort for at betydeligt forstærke de nuværende værn mod skattespekulation og skattesnyderi og sort arbejde, forbedre reglementets gennemsigtighed og gennemskueligthed og forøge spredning af oplysninger til offentligheden samt deres kvalitet?

De nordiska länderna inledde redan 2006 ett gemensamt projekt för att ingå avtal om informationsutbyte på begäran inom skatteområdet (tax information exchange agreement, TIEA) med viktiga sekretessjurisdiktioner. Projektet var unikt i sitt slag och när G20 med hjälp av OECD i början av 2009 drev igenom globala standarder för transparens och informationsutbyte

på skatteområdet, stod de nordiska länderna väl rustade för att relativt snabbt kunna förhandla fram vad som kom att bli ett av de mest omfattande näten i världen av bilaterala TIEAs, som totalt omfattar 45 sekretessjurisdiktioner. Därutöver slöt länderna utanför projektet avtal med andra viktiga sekretessjurisdiktioner vilket innebär att varje nordiskt land har ett i allt väsentligt komplett nät av avtal för informationsutbyte på begäran.

Arbetet med att förhandla fram TIEAs har följts upp av de nordiska skattemyndigheterna. Nordiska nätverket mot internationellt skatteundandragande (NAIS) bildades 2010 i syfte att

1. utveckla kompetensen på att göra urval och utreda internationellt skatteundandragande, särskilt med länder intressanta ur skatteundandragandeperspektiv som till exempel finansiella centrum med nya avtal och
2. utveckla de nordiska skatteförvaltningarnas kompetens inom informationsutbyte på begäran till annat land.

Den nordiska approachen bygger på att stärka hela kedjan i arbetet genom att:

- förstärka urvals- och kontrollarbetet,
- effektivt utnyttja alla möjligheter till informationsutbyte, och
- samarbeta nära med avtalspartners

Detta görs bland annat genom nordiskt samarbete och erfarenhetsutbyte om hur man på bästa sätt kan identifiera och utreda skattefusk som sker genom transaktioner med lågskatteländer och länder med nya informationsutbytesavtal. NAIS arrangerar årliga seminarier för revisorer och utredare för att bygga kompetens och utbyta erfarenheter om kontrollvärda områden och framgångsrika metoder. NAIS arbetar även med att förbättra urvalet utifrån alla möjliga källor som läckor, nationella uppgifter och kontrollsignaler från automatiska kontrolluppgifter från andra länder.

NAIS-gruppen har även haft gemensamma möten med ett stort antal avtalspartners i syfte att utveckla informationsutbytet. Till exempel hölls ett möte med Panama den 1 juni 2018, vilket resulterade i ett antal klaganden och förbättring av hanteringen av information från Panama. Om något

enskilt nordiskt land möter en avtalspartner kan erfarenheterna från mötet delas med övriga NAIS-länder.

I samband med den så kallade Panama Papers-läckan visade det sig att Norden låg mycket långt fram när det gäller att ha en bra urvalsverksamhet och att använda tillgängliga verktyg för informationsutbyte. Det har givit tyngd för en gemensam nordisk ståndpunkt i internationella fora som OECD:s Forum on Tax Administration (FTA) och Joint International Taskforce on Shared Intelligence and Collaboration (JITSIC), där den nordiska approachen har fått positiv uppmärksamhet.

I FTA JITSIC Panama Papers project och Paradise Papers Initial Assessment Group har olika deltagare från NAIS-nätverket delat med sig av erfarenheter. Sverige fick i uppdrag att leda en expertgrupp där elva OECD-länder inklusive Finland deltog som utvecklade en mall för att göra en så kallad gruppbegäran (group request), där man efterfrågar information om i snitt 500 okända personer i en enda begäran. Nu pågår också arbete inom JITSIC med Paradise Papers-läckan där Sverige leder en grupp som tagit fram en rutin för spontant informationsutbyte vid läckor och massdata. Mallarna har mottagits mycket positivt och används nu av flera länder och har även presenterats för Global Forum on Transparency och Exchange of Information for Tax Purposes, i vilken ca 150 jurisdiktioner (inklusive samtliga nordiska länder) deltar. Norge och Danmark deltar i analysarbetet av läckorna och inför de möten som anordnas inom OECD anordnar Norge, som ingår i Advisory Group, nordiska förmöten där länderna stämmer av agendapunkter och söker en gemensam hållning.

Ovan nämnda Global Forum har i uppdrag att utvärdera de globala standarderna för informationsutbyte på begäran och automatiskt informationsutbyte. Såvitt gäller på informationsutbyte på begäran beslutades nya så kallade terms of reference 2016. Dessa innebär bland annat ökade krav på tillgång till information om verkligt ägande i bolag och truster samt ökat fokus på kvaliteten på förfrågningar om information. De nordiska länderna deltar aktivt i detta arbete, till exempel har Norge under lång tid ingått i den mindre grupp av länder (Peer Review Group) som överser principiella och tekniska frågor avseende utvärderingen av jurisdiktionernas informationsutbyte på begäran.

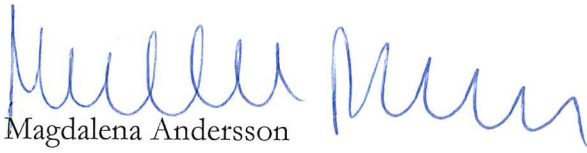
Samtliga nordiska länder har anslutit sig till den globala standarden för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton. I maj 2018 hade sammanlagt 100 stater och jurisdiktioner undertecknat det multilaterala avtalet om automatiskt informationsutbyte enligt den globala standarden. De nordiska länderna är så kallade early adopters och har alla undertecknat det multilaterala avtalet för att utbyta upplysningar bland de första länderna. Informationsutbytet inleddes 2017 och avsåg då uppgifter om 2016. Bland övriga länder som undertecknat det multilaterala avtalet finns i allt väsentligt de sekretessjurisdiktioner som i det nordiska TIEA-projektet identifierades som viktiga att utbyta information på begäran med. Merparten av dessa jurisdiktioner kommer således att börja utbyta upplysningar även automatiskt under 2018.

OECD/G20 tog inom BEPS-projektet fram en rekommendation om informationsskyldighet för skatterådgivare (åtgärd 12) som presenterades 2015. Innebörden av rekommendationen är att bland annat skatterådgivare ska lämna information till skattemyndigheten om skatteupplägg som erbjuds eller används. Syftet är att aggressiv skatteplanering på ett tidigt stadium ska komma till skattemyndighetens kännedom samt att skattemyndigheten ska få information om vilka som tillhandahåller denna typ av skatteupplägg och vilka användarna är. Under 2018 antogs ett ändringsdirektiv (DAC 6) inom EU med bestämmelser om informationsskyldighet för bland annat förmedlare av vissa gränsöverskridande skatteupplägg och automatiskt utbyte av upplysningar om dessa upplägg mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, ett regelverk som således omfattar de tre nordiska EU-medlemsstaterna. Direktivet omfattar informationsskyldighet för arrangemang som syftar till att kringgå rapportering enligt den globala standarden för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton (CRS) och för att skapa icke-transparenta utländska ägarstrukturer. Under våren 2018 antogs liknande regler inom OECD i form av modellregler (Model Mandatory Disclosure Rules for CRS Avoidance Arrangements and Opaque Offshore Structures).

Sammantaget ligger de nordiska länderna i framkant i arbetet mot skattefusk och skatteundandragande, vilket i stora delar är resultatet av nordiskt samarbete. Mycket har skett på detta område de senaste åren, men som framgår ovan pågår alltså fortfarande arbetet för ytterligare förbättrad transparens och informationsutbyte på skatteområdet. Något arbete med att kriminalisera

själva innehavet och driften av holdingbolag i skatteparadis pågår emellertid inte.

Stockholm den 21 juni 2018

Magdalena Andersson

